

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir)
Postboks 2233
3103 TØNSBERG

Dato, 17.11.2020

LINs innspill til Bufdir ved Koordineringsgruppen for tjenester til barn og unge under pandemien

LIN – Likestilling, Inkludering og Nettverk takker for invitasjon til å gi innspill til kontrollgruppens viktige arbeid. Vår innsikt baseres på erfaringer og historier fra våre brukere. Brukerne våre består hovedsakelig av voksne kvinner med innvandrerbakgrunn bosatt i Oslo og omegn. En stor del av målgruppen er førstegangsinnvandrere med lave norskkunnskaper som står utenfor arbeidsliv og samfunn.

Allerede før koronapandemien var den økonomiske situasjonen vanskelig for denne gruppen. Rett før koronakrisen viste ny forskning en høy økning i antall barn som lever under vedvarende fattigdom. Forskning viser at nesten 4 av 10 barn av innvandrere lever under fattigdom¹. LIN er bekymret for at situasjonen for disse barna forverres under en vedvarende pandemi. Vi vet at foreldrene til disse barna er overrepresentert på statistikken over grupper som har blitt hardest rammet økonomisk av koronakrisen. Innvandrere representerer en økende andel av de arbeidsledige, særlig det som omtales som langtids koronaledige². Foreldrene er også overrepresentert i service- og renholdsyrker hvor en er mer utsatt for smitte. SSB-tall fra 2014 viser at 64 prosent av renholdere og 40 prosent av ansatte innen overnatting og servering er innvandrere³. I tillegg viser tall at personer med innvandrerbakgrunn har dårligere helse enn den øvrige befolkningen, og blir dermed hardere rammet av koronaviruset⁴. Foreldrene er altså i en gruppe som er mer utsatt for både smitte og arbeidsledighet. Dette kan igjen føre til usikkerhet og frykt hos barna. På bakgrunn av dette er det viktig å være ekstra oppmerksom på situasjonen til disse sårbare familiene.

Reduksjon av tjenester og velferdstilbud høsten 2020

¹ <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/flere-barn-i-husholdninger-med-vedvarende-lavinntekt>

² <https://www.nrk.no/norge/innvandrere-rammes-hardt-av-koronapandemien-1.15208019>

³ <https://klassekampen.no/utgave/2020-11-12/viruskampen-pa-ostfronten>

⁴ <https://www.fhi.no/nettpub/hin/grupper/helse-i-innvandrerbefolkningen/>

Flere aktiviteter og tilbud som barn og unge i minoritetsspråklige familier benytter seg av er endret til uteaktiviteter grunnet smittefare. Vi opplever at foreldre med minoritetsbakgrunn er negative til og ta med barna sine på uteaktiviteter, særlig på vinterstid. Dette begrunnes hovedsakelig med frykt for at barna skal bli syke. Det er også tydelig at innvandrerforeldre sliter med å forstå hvordan man kler seg riktig etter værforhold. Mangelen på denne kunnskapen bidrar til at de heller holder barna unna tilbudene.

I barnehager i Oslo kommune er det begrenset med muligheter for servering av mat grunnet smittefare. Dette bidrar til at barn som får servert lite næringsrik og varierende kost hjemme, mister et viktig måltid i barnehagen. Barnehagens mattilbud, som bidro til en positiv balanse i kostholdet, blir nå erstattet med mer energifattig mat hjemmefra.

Oslo kommune har innført restriksjoner på hvor mange som kan delta på aktiviteter. De fleste tilbud benytter seg av «førstemann-til-mølla»-prinsippet. Dette prinsippet kan bidra til at barn som for eksempel har foreldre med lave norskkunnskaper får informasjonen senere enn andre, og dermed havner bakerst på lange ventelister.

Ungdomsklubber er også stengt i Oslo kommune. Av erfaring vet man at unge som kommer fra vanskeligstilte familier har større sjanse for å oppsøke belastede kriminelle miljøer. Når ungdomskubbene stenges må disse gruppene bli ivaretatt på andre måter.

Avbestillinger grunnet covid-19

Vi erfarer at mange foreldre er redd for å sende barna på aktiviteter i frykt for smitte og sykdom. Noen barn i familier med innvandrerbakgrunn bor i generasjonsboliger med besteforeldre i risikogruppe. Dette bidrar til at de må utøve ekstra forsiktighet sammenlignet med øvrige grupper. Tjenester som ikke blir benyttet er for eksempel helsestasjoner, Aktivitetsskolen (AKS) og barnehage. At smitterisikoen og smittefrykt er større blant minoritetsspråklige familier bidrar til at de er mer forsiktige, og dermed holder barna unna tilbudene. Dermed mister barna viktige arenaer hvor fysisk helse blir fulgt opp. Dette er også en psykisk belastning. For det første fordi flere barn får nesten all sosial omgang fra barnehage/skole. Dette er viktige sosiale arenaer som forsvinner. For det andre merker barna familiens bekymringer, som overføres til barna.

Lokale utbrudd i barnehager og skoler bidrar til foreldre blir nervøse og frykter konsekvensene ved smitteutbrudd. Vi opplever også en slik frykt i områder hvor smittesituasjonen ikke er akutt (ikke lokale utbrudd). Dette henger sammen med språkvansker. Det er vanskelig for foreldrene å forstå hvilke budskap som gjelder samt alvorlighetsgrad.

Videre avstår familier i større grad fra tilbud på grunn av en vanskeligere økonomisk situasjon. Foreldre med innvandrerbakgrunn som er permitterte og hjemme fra jobb holder barna hjemme istedenfor å sende de i barnehage/skole. Dette har svært negative konsekvenser. Det er vanskelig for foreldre med lave norskkunnskaper og digitale ferdigheter å hjelpe barn med lekser og gi de den nødvendige oppfølgingen. Barns språkutvikling stopper også opp når de mister praktiseringen de får i barnehage/skole.

LIN ønsker at det offentlige, særlig kommunene, utarbeider oversikter og gir bedre informasjon gjennom barnehage og skole over hvilke trygge gratistilbud som finnes blant for eksempel frivillige innvandrersorganisasjoner. Et første steg i denne retningen er at lokale offentlige institusjoner oppretter dialog med lokale frivilligheten og organisasjonsliv for å kartlegge tilbud.

Igjen, takk for mulighet til å gi innspill til et viktig tverrfaglig arbeid. Vi stiller oss gjerne til disposisjon ved senere anledninger.

Med vennlig hilsen

Rabia Musavi

Daglig leder

LIN – Likestilling, Inkludering og Nettverk